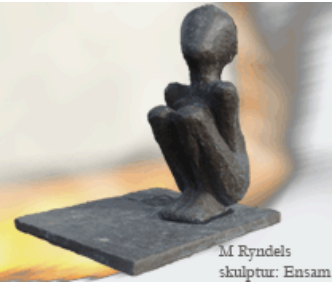

Samhällets Styvbarns kunskapsbank

Att söka sin historia

Har du varit omhändertagen på barnhem, fosterhem eller familjehem, så kanske du vill söka din historia.

Alla nämnder och institutioner som varit inblandade i barnavårdsärenden har fört anteckningar om utredningar, beslut, osv. Det gäller barnavårdsnämnder, socialnämnder, barnhem, osv.

Dessa handlingar är belagda med 70 års sekretess (Lag, 1980:100, om sekretess, kap. 7, § 4). Men du har rätt att ta del av de handlingar som rör dig själv även om de är sekretessbelagda.

Ur Sekretesslagen (1980:100)

7 kap. Sekretess med hänsyn främst till skyddet för enskilds personliga förhållanden. [...]

4 § Sekretess gäller inom socialtjänsten för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom eller henne närstående lider men. Sekretessen gäller dock inte beslut om omhändertagande, beslut om vård utan samtycke eller beslut om sluten ungdomsvård. Utan hinder av sekretessen får uppgift lämnas till enskild som uppnått myndig ålder om förhållanden av betydelse för att denne skall få vetskap om vilka hans eller hennes biologiska föräldrar är. [...]

Till socialtjänst räknas också verksamhet hos annan myndighet som innefattar omprövning av socialnämnds beslut eller särskild tillsyn över nämndens verksamhet, [...].

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Om du deltar i vanvårdsutredningens intervjuer, så kan utredningen skaffa fram dina handlingar. Vill du på egen hand söka dig fram, så går också det bra. Men det kan ta veckor och ibland månader innan du får ta del av dina handlingar.

Hur ska du gå tillväga?

1. Först måste du veta i vilken kommun eller stad din vårdnadshavande (vanligtvis föräldrarna eller modern) var skriven när beslut fattades om omhändertagande. I den kommunens

arkiv skall handlingarna finnas. Handlingar från vissa barnhem, skolhem, skyddshem, osv., kan också finnas i landstingsarkiv.

2. Vänd dig till kommunarkivet och begär att få se handlingarna om dig. Om kommunen har levererat arkivhandlingarna till annat arkiv, så vänd dig till det arkivet. Du får lämna ditt namn och personnummer, och det är bra om du också kan lämna andra uppgifter som du är säker på, t.ex. när du omhändertogs eller placerades på ett barnhem, namn på föräldrar och syskon, osv.

3. Arkivpersonalen kommer att leta fram handlingarna och ögna igenom dem. Arkivpersonalen har tystnadsplikt. De kommer att göra en bedömning om handlingarna kan utlämnas i sin helhet till dig. Detta kallas för *menprövning*. Ofta kan handlingarna beröra andra personer, t.ex. dina föräldrar eller syskon. Uppgifter om dessa andra människor kan inte lämnas ut förän uppgifterna är 70 år gamla. Det kan röra uppgifter om anhörigas eller andras missbruk, okända syskons identitet eller vistelseort, brott och straff för anhöriga eller andra, fosterföräldrars personliga förhållande, negativa utlåtanden om anhörigas begåvning eller levnadsförhållande, osv.

4. Arkivpersonalen (arkivarien) upplyser dig om att de hittat handlingarna. De uppgifter som finns om dig i handlingarna har du rätt att få ta del av, men där finns vanligen också uppgifter som rör t.ex. dina föräldrar. Du måste då ha dina föräldrars tillstånd för att få se vad som står skrivet om dem. Lever inte dina föräldrar, så måste du ha tillstånd från dina syskon eller halvsyskon. Det skall finnas tillståndsblanketter på arkivet.

5. När du fått dina anhörigas tillstånd att se uppgifterna, så sätter sig arkivarien och läser igenom handlingarna. Oftast kopierar arkivarien handlingarna. Allt som du inte har tillstånd att se stryks över på kopian. Detta är också en del i menprövningen.

6. Därefter utlämnas kopior till dig och det är först nu du själv får se handlingarna. Om något har strukits i handlingarna eller om du inte alls får ta del av vissa handlingar, har du rätt att överklaga detta till kommunens arkivnämnd. Får du fortfarande inte se vad som är strukit, kan du överklaga till Kammarrätten.

Denna procedur upprepas på alla arkiv du vill ha ut handlingar ifrån.

Stockholms stadsarkiv är det arkiv som har bäst information på nätet. De har på uppdrag av riksarkivet utformat en kort broschyr om att söka sin historia som f.d. barnhems- eller fosterhemsbarn: <http://www.ssa.stockholm.se/upload/1594/Barnhem.pdf>

Stockholms stadsarkiv har också ett barnhemsregister och annat rörande barnhem på sin webbplats: <http://www.ssa.stockholm.se/sv/Anvand-arkiven/Sokvagar/Barnhemsregister/>

/BJ